

SUOMEN PÄÄOMASIOITUSYHDISTYS RY
THE FINNISH VENTURE CAPITAL ASSOCIATION

**VALTIOVARAINMINISTERIÖN LAUSUNTOPYYNTÖ HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ
VM044:00/2012: luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi elinkeinotulon
verottamisesta annetun lain, tuloverolain 58 §:n ja verotusmenettelystä annetun lain
65 §:n muuttamisesta.**

Suomen pääomasijoitusyhdistys ry ("FVCA") kiittää lausunnonantomahdollisuudesta ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Maan hallitusohjelma rakentuu tavoitteelle ulkomaisten investointien ja pääomien houkuttelemiseksi Suomeen. Myös Kari Stadighin työryhmän raportin ja Jorma Elorannan selvityksen tavoitteiden keskeinen painotus on Suomen kilpailukyvyn lisäämiseen tähtäävillä toimilla. Esitetty lakimuutos vaarantaa nämä tavoitteet.

Kansantalouden kasvulle olennaiselle pääomasijoitustoimialalle on keskeistä pääomien saatavuus. Kotimaisten pääomasijoitustoimialalle allokoitavien varojen vähentyessä muun muassa Solvency II ja Basel III regulaation myötä tulevaisuudessa varoja täytyy kerätä entistä enemmän ulkomailta. Toteutuessaan hallituksen esitys heikentäisi suomalaisen pääomasijoitustoimialan kykyä kerätä varoja kansainvälisesti vähentäen uusien kasvuyritysten syntymistä ja hidastaen niiden kehitystä.

FVCA ei kannata edellä mainittujen perustelujen takia korkojen vähennysoikeuden rajoittamista esitetyllä tavalla. Verotuksen oikeudenmukaisuus on erittäin tärkeä tavoite ja näin ollen pelkästään veroetuja tavoitteleviin järjestelyihin on puuttuva, mutta tähän tavoitteeseen on päästävä kansantalouden kasvukykyä ja yritysten pääomahuoltoa vaarantamatta. Markkinaehtoperiaatteeseen perustuva sääntely vastaa esitykselle alun perin asetettuja tavoitteita ja on riittävä keino nykyisessä tilanteessa esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kansainvälisten pääomien verotuksen muuttamiseen liittyy kansallisen kilpailukyvyn kannalta merkittäviä riskejä, ja mahdolliset muutokset tulisi toteuttaa varovaisesti riskien minimoimiseksi kertaluonteisten suurien muutosten sijaan.

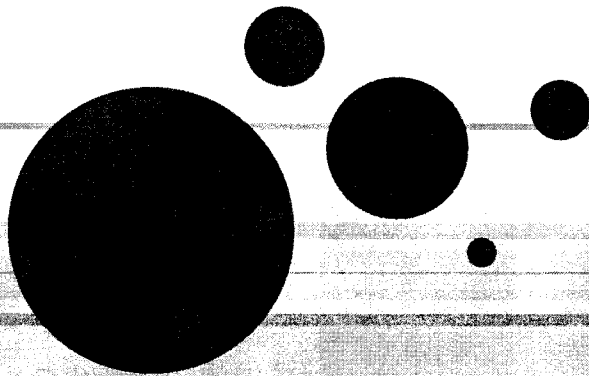
Liitteenä olevassa esityksessä ovat tarkemmat perustelut FVCA:n kannalle, esitys tehdyn hallituksen esityksen vaihtoehtoista sekä teknisiä perusteluita.

HELSINGISSÄ 25.5.2012

Artturi Tarjanne
Hallituksen puheenjohtaja
Suomen pääomasijoitusyhdistys ry

Krista Rantasaari
Päsihteeri
Suomen pääomasijoitusyhdistys ry

**LIITE LAUSUNTOON: HALLITUKSEN
ESITYKSEN LUONNOS KOSKIEEN
KORKOJEN
VEROVÄHENNYSOIKEUDEN
RAJOITTAMISTA
FVCA 25.5.2012**

SISÄLTÖ

Sisältö

Lausunnon yhteenvedo ja FVCA:n suositukset

_2

_3

Lausunnon perustelut

I: Yleinen korkovähennysrajoitus esityksen tavoitteiden näkökulmasta
II: Korkovähennysrajoitusten ulottaminen kotimaisiin yhtiöihin
esityksen tavoitteiden näkökulmasta

_5

_6

III: Esityksen tekniset ongelmat

IV: Kansainvälinen vertailu

V: Esityksen taloudelliset vaikutukset

_7

_9

_11

Liitteet:

Liite 1: Suomi on riippuvainen ulkomaisesta pääomasta

Liite 2: Ehdotetun rajoituksen ongelma-kohtia

_12

_20

LAUSUNNON YHTEENVETO JA FVCA:N SUOSITUKSET

- Esitetty lakimuutos ei vastaa sille alun perin asetettuja ja sen tausta-aineistossa lausuttuja tavoitteita siitä, että rajoitusten vaikutukset kohdistuisivat erityisesti ulkomaille maksettujen korkokulujen vähentämiseen ja veron pienentämiseen ja välttämiseen tahtavaan järjestelyihin.
 - Suomen hallitusohjelma rakentuu tavoitteelle ulkomaisten investointien ja pääomien houkuttelemiseksi Suomeen, jota esitetty lakimuutos ei tue. Lisäksi FVCA viittaa Kari Stadighin työryhmän raporttiin ja Jorma Elorannan selvitykseen, joissa keskeinen painotus on Suomen kilpailukyvyn lisäämiseen tähtäävillä toimilla. Esitetty lakimuutos vaarantaa nämä tavoitteet.
 - Esityksellä on negatiivinen vaikutus suomalaisen pääomasijoitustoimialaan. Se vaikeuttaisi toteutuessaan erityisesti varojenkeruuta ja kohdeyritysten kasvua ja kehitystä. Pääomasijoittaminen on tärkeä rahoituskeino pörssiyrityitä pienemmillä suomalaisyrityksillä. Pääomasijoittajien hallinnoimien varojen/kohdeyritysten kasvu ja kehitys on myös ollut selkeästi nopeampaa kaikilla keskeisillä mittareilla tarkasteluna (Aalto-yliopiston tutkimus pääomasijoittamisen vaikuttavuudesta Suomessa, 2012).
 - Suomen merkittävä huoltosuhteen heikkeneminen lähivuosina (Eurostatin ennusteen mukaan Suomessa on EU:n heikoin huoltosuhte vuonna 2020) ja suurten ikäluokkien eläköityminen johtaa siihen, että eläkeyhtiöiden pääomat tulevat enenevässä määrin kohdentumaan eläkkeiden maksuun. Eläkeyhtiöt ovat tällä hetkellä pääomasijoittajille tärkein sijoitusvarojen lähde. Eläkeyhtiöiden sijoitusvarojen käytön vähentyminen johtaa 15-40% on sijoitettuna pörssiosakkeisiin ja 5% pääomarahastoihin. Eläkeyhtiöiden sijoituksiin käyttämien varojen väheneminen johtaa välttämättä lisääntyvään riippuvuuteen ulkomaisista pääomista niin pääomasijoittajien kuin suomalaisyritysten kohdalla. Ulkomaalaisen sijoittajan tai emoyhtiön tarjoama markkinaehtoisesti hinnoiteltu laina on tällöin suomalaisyrityksen kohdalla hyvin toimiva ratkaisu. On huomattava, että lainojen käyttämisellä on yhtiöiden rahoituksessa pääosin verotuksesta riippumattomat lähtökohdat. Suomen huoltosuhteen huonontuminen ja eläkepääomien kulumisen eläkkeiden maksuun aiheuttavat sen, että jatkossakin osa suomalaisyrityksistä tulee olemaan ulkomaalaisomistuksessa ja riippuvaisia ulkomaisen emoyhtiön rahoituksesta.
 - Suomi on ensimmäisenä valtiona siirtymässä yhdellä merkittävällä liikkeellä korkovähennyssoikeuden yleiseen rajoitukseen keskellä taloudellisesti epävarmaa kautta. Euro-alueen epävakauden lisäksi Suomea rasittaa tuplavarjo, jossa sekä Suomen valtiotase että julkinen talous ovat alijäämässä. Verotus- ja lakiteknisesti lakiesitys ollaan toteuttamassa varsin ongelmallisella tavalla johtaen lukuisiin tulkintaongelmiin. Korkojen vähennyssoikeuden mahdollista rajoittamista tulisi pohtia vasta, kun elinkeinoverotuksen kokonaisuudistuksen ja erityisesti konserniverotuksen osalta on tehty johtopäätöksiä.
 - Esityksen taloudelliset vaikutukset on selvitetty puutteellisesti. Verotulojen arvioitu lisäkertymä esityksen seurauksena ei huomioi esityksen dynaamisia vaikutuksia sijoituksiin, jotka tulevat väistämättä vähenemään.
- FVCA ei kannata korkojen vähennyssoikeuden rajoittamista VM:n esittämällä tavalla.
- Nykyinen markkinaehtoperiaatteeseen perustuva sääntely vastaa esitykselle alun perin asetettuja tavoitteita ja on riittävä keino nykyisessä tilanteessa esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi (vrt. KHO 2010:73).
 - Esityksen sisältö ja lainsäädäntömuutoksille ehdotettu voimaantuloajankohhta ovat erityisen ongelmallisia ottaen huomioon tämänhetkinen epävarma tilanne Euro-alueella sekä Suomen talouden tuplavarjo ja huoltosuhteen heikkeneminen lähitulevaisuudessa, ja esitystä tulisi tässäkin valossa valmistella perusteellisemmin ja voimaansaattamista lykätä selvästi, kunnes elinkeinoverotuksen kokonaisuudistuksesta on parempi käsitys.

LAUSUNNON YHTEENVETO JA FVCA:N SUOSITUKSET (JATK.)

- Mikäli edellä esitetystä huolimatta halutaan edetä säätämällä yleiset korkovähennysrajoitussäännökset, tulisi FVCA:n näkemyksen mukaisesti kiinnittää olennaista lisähuomiota sääntelyn tekniseen toteuttamiseen ja nykyisen esityksen ongelmakohtiin ja haittaisiin vaikutuksiin
- Tällaisia ongelmakohtia on esitetty esimerkiksi liitteessä 2. Ongelmat aiheutuvat pääosin kolmesta seikasta. Ensimmäkin yleinen korkovähennysrajoitus puuttuu tarpeettomasti liikeloudellisiin perusteisiin otettujen lainojen korkojen vähennyskelpoisuuteen. Toiseksi konserniverotusmallimme johtaa yhdessä esitetyn lakimuutoksen kanssa teknisiin ongelmiin. Kolmanneksi esitetyn lakimuutoksen mukaista tuloslaskelmapohjaista rajoitusta on hyvin vaikea ennakoita.
- **Konkreettisina muutosehdotuksina FVCA esittää seuraavaa:**
- Etuhyteydessä olevan osapuolen toisen yhtiön ottamalle velalle velalleen velallisyhtiön velanottokapasiteettia ja järjestelyn tarkoituksena on kiertää etuhyteislainojen korkovähennysrajoituksia. Tällainen "back to back" -vakuusjärjestely on esiintynyt esimerkiksi Saksassa siten, että etuhyteisyrittäjä A on tehnyt talletuksen pankkiin 1, joka on annettu vakuudeksi etuhyteisyrittäjän B pankista 2 ottamalle lainalle. Vain tällaiset järjestelyt tulisi sallia rajoituksen piiriin. Täysin tavallisia markkinaehtoisia tilanteita, joissa konsernin pankkilainojen kustannuksia hallitaan antamalla konsernin omaisuutta lainojen vakuudeksi, ei tulisi rajoittaa. Missään tapauksessa ei tulisi soveltaa rajoituksia, kun pankkilainan vakuudeksi on annettu velallisyhtiön omat osakkeet tai sen tytäryhtiöiden omaisuutta. Tällainen markkinaehtoinen vakuusjärjestely ei mitenkään keinotekoisesti lisää velallisyhtiön velkapasiteettia.
- Käyttöomaisuudesta tehtävien poistojen vaikutus olisi syytä jättää sääntelyn ulkopuolelle. Yleisen korkovähennysrajoituksen laskentaperusteena tulisi käyttää 80 %:a verotettavasta tulosta ennen korkoja (kuten Tanskassa), eikä esityksen mukaista 30 %:a ennen poistoja ja korkoja. Esityksen mukainen laskentaperuste aiheuttaisi neutraalisuusongelman työvoimavaltaitien ja pääomavaltaitien alojen yritysten välillä sekä myös käyttöomaisuutta omistavien ja esimerkiksi rahoitusleasingia käyttävien yritysten välillä. Lisäksi esitetty laskentatapa (30% tuloksesta ennen poistoja ja korkoja +/- saatu/annettu konserniavustus) sisältää sisäisen ristiriidan, kun konserniavustus voidaan antaa vain verotuspoistojen jälkeisestä tuloksesta. 80% verotettavasta tulosta vastaa suunnilleen 30% tuloksesta ennen poistoja, kun yhtiön käyttökatte on 100 ja poistot 60.
- Esityksen aiheuttaessa merkittävää epävarmuutta ja kaksinkertaista verotusta liiketoiminnallisesti perustelluissakin järjestelyissä, siihen tulisi joka tapauksessa lisätä tietynlainen venttiili, kuten esimerkiksi Saksassa on tehty. FVCA esittää yksinkertaista mallia, jonka mukaisesti mikäli velallisyhtiön kaikkien lainojen ja sijoitetun oman pääoman (osakepääoma, sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto ja muut oman pääoman rahastot) suhde ei ylitä 4:1, rajoituksia ei sovellettaisi. Suhdeluku vastaa esimerkiksi pankkien yritystutkimusneuvottelukunnan ohjeistusta, jonka mukaan 20% omavaraisuutta pidetään tyydyttävänä tasona.
- Mikäli omaksutaan edellä mainitun kaltainen suhdelukuun perustuva venttiili, on samalla huomioitava liiketoiminta-alojen eroavaisuudet. Tietyillä toimialoilla, kuten esimerkiksi rahoitusleasingialalla, oman pääoman suhde vieraaseen voi olla hyvinkin pieni. Lisäksi erityisesti matalasuhdanteen aikana yritysten velkaisuus voi lisääntyä esimerkiksi julkisyhteisöjen myöntämien suhdannelainojen seurauksena. Näin ollen sääntelyssä tulisi sallia tapauskohtaiset poikkeukset. Käytännössä tämä voidaan toteuttaa sallimalla verovelvollisen näyttää poikkeukselle liiketoiminnasta johdettavat perusteet, jolloin rajoitussäännökset eivät soveltuisi. Tällainen ratkaisu on omaksuttu mm. Alankomaissa.
- Vaikka mainittu suhdeluku 4:1 täytyisikin mikäli järjestelyjen taustalla on pelkästään verotujen tavoittelu, voitaisiin järjestelyihin edelleen puuttua markkinaehtoperiaatteella, josta esimerkkinä tapaus KHO 2010:73. Suhdeluku 4:1 toimisi siten oikeusvarmuutta luovana selkeänä näyttövelvollisuuden taitekohtana. Sen ylittyessä näyttövelvollisuus markkinaehtoisuudesta siirtyisi verovelvolliselle. Korkojen vähennyskelpoisuuden rajaaminen markkinaehtoisuudella on paras ratkaisu verovelvollisten oikeusturvan kannalta myös siksi, että se jättää velkojayhtiölle mahdollisuuden hakea siirtohinnittelun vastaalkausa kotimaasaan. Yleinen vähennysrajoitussääntö ei anna tätä mahdollisuutta velkojan kotimaassa edes teoriassa vaan johtaa pakosti kaksinkertaiseen verotukseen.
- Joukkovelkakirjalainat ja muut jälkimarkkinakelpoiset lainat, joita myös ulkopuoliset sijoittajat ovat merkinneet samoin ehdoin kuin etuhyteisyrittäjä, tulisi jättää rajoitusten ulkopuolelle. Suomalaisyrittäjät todennäköisesti tulevat tulevaisuudessa enenevässä määrin hakemaan rahoitusta pääomamarkkinoilta pankkirahoituksen sijaan (Suomen Pankki: Euro&Talous 2/2012). Tällöin ei ole perusteltua, että tällaisten samoin ehdoin merkittyjen lainojen osalta tulee soveltaa eri sääntöjä etuhyteisyrittäjien ja ulkopuolisten sijoittajien.
- Vähennyskelpoisten korkojen de minimis -rajan vetäminen 500 000 euroon on liian ankara rajoitus. Esimerkiksi Saksassa raja on 3 000 000 euroa. Suomen oloissa rajan olisi oltava vähintään 2 000 000 euroa.

LAUSUNNON PERUSTELUT I:

YLEINEN KORKOVÄHENNYSRAJOITUS ESITYKSEN TAVOITTEIDEN NÄKÖKULMASTA

- o Liiketaloudellisista syistä otettujen lainojen korkojen täysi vähennyskelpoisuus tulisi sallia ja rajoittaa korkojen vähennysoikeutta vain silloin, kun korkojen vähennysoikeudella pyritään pelkääseen saavuttamaan verohyötyjä.
- o VM:n esityksen mukaan kohdennettujen rajoitusten käyttöönotto aiheuttaisi epävarmuutta verotuskäytännössä, eikä niitä voida sen takia ottaa käyttöön. Mielestämme tällainen verotuksen epävarmuus on siedettävämpi haitta kuin se, että käytännössä ohjaavasti vaikeutetaan liiketaloudellisesti perusteltujen rahoitusrakenteiden käyttämistä ja vaarannetaan suomalaisyritysten riittävä pääomansaanti.
- o Mielestämme nykyinen veroviranomaisten mahdollisuus rajoittaa lainojen korkojen vähennysoikeutta silloin, kun lainan ehdot eivät ole markkinaehtoiset ja lainan ottamiselle ei ole liiketaloudellisia syitä, on jo riittävä rajoitus. On sinänsä perusteltua, että silloin kun lainalle ei ole liiketaloudellisia syitä, ja sillä tavoitellaan vain veroetuja, koroille ei tule myöntää vähennysoikeutta.
- o VM:n esityksessä ei mainita lainkaan korkeimman hallinto-oikeuden varsin tuoretta ennakkotapausta KHO 2010:73 (annettu 3.11.2010), jossa korkojen vähennysoikeus evättiin, kun kansainvälisen konsernin suomalaiselle tytäryhtiölle annettiin emokonsernista laina, jolla maksettiin pois yhtiön pankkilainat. Uuden emoyhtiön antaman lainan korko oli tapauksessa miltei kolminkertainen aiempien pankkilainojen korkoon verrattuna. Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen mukaan, koska uuden emokonsernin antaman lainan ehdot selvästi poikkesivat markkinaehtoisien lainan ehdoista, oli uuden lainan korko vähennyskelpotonta sillä korvatus pankkilainan koron ylittävältä osaltaan.
- o Ratkaisun KHO 2010:73 valossa on selvää, että markkinaehtovaatimus on riittävä estämään puhtaasti veroetujen tavoittelemiseksi tehdyt järjestelyt. Olisi varsin perusteltua odottaa ja katsoa, kuinka tämä tuore KHO-päätös tulee vaikuttamaan verotuskäytäntöön sen sijaan, että säädetään uusi korkojen vähennysoikeuden rajoittamista koskeva laki, joka koskee myös liiketaloudellisista lähtökohdista Suomeen otettuja lainoja.
- o Tapauksen KHO 2010:73 soveltamisen lisäksi Verohallinto voisi antaa ohjeistuksen siitä, millaisissa tapauksissa konsernilainoilla katsotaan tavoiteltavan pelkääseen verohyötyjä, ja näin oikeustilaa voitaisiin selventää entisestään. VM:n esitys ei myöskään paranna oikeusvarmuutta, koska esityksen mukaan markkinaehtoperiaatteen soveltaminen jatkuisi entisellään uusien rajoitusten säätämisestä huolimatta.
- o Liiketaloudellisiin perustein otettujen lainojen korkojen vähennysoikeuden salliminen ja Verohallinnon ohjeistus pelkääseen veroetuja tavoittelevista järjestelyistä olisi toimivampi ratkaisu sekä oikeusvarmuuden että Suomen kansantalouden kasvun turvaamisen kannalta.

LAUSUNNON PERUSTELUT II:

KORKOVÄHENNYSRAJOITUSTEN ULOTTAMINEN KOTIMAISIIN YHTIÖIHIN ESITYKSEN TAVOITTEIDEN NÄKÖKULMASTA

- o Esityksen tavoitteeksi on lausuttu Suomen veropohjan turvaaminen elinkeinoverotuksessa. Esityksen valmisteluaineistona käytetyssä selvityksessä ”Korkovähennysrajoitukset elinkeinotulon verotuksessa” todettiin, että mahdollisten rajoitusten vaikutukset kohdistuisivat käytännössä erityisesti ulkomaille maksettujen korkokulujen vähentämiseen.
- o Esityksen mukaan korkovähennysrajoitus on kohdistettu noin 280-380 suomalaiselle monikansalliselle yritykselle. Tämän lisäksi se on kuitenkin säädetty koskemaan kaikkia suomalaisia yrityksiä, eli myös tuhansia muita yrityksiä, koska muuten esitys olisi ollut EU:n perussopimusten vastainen.
- o Esityksessä on tältä osin jätetty huomiotta valmisteluaineistossakin esitetty lausunnot ja kannanotot, joiden mukaisesti ei ole suotavaa, että vastaavia säännöksiä ulotetaan täysin kansallisiin tilanteisiin pelkästään EU-oikeudellisista syistä (mm. ”Korkovähennysrajoitukset elinkeinotulon verotuksessa”, Komission tiedonanto *KOM(2007) 785 lopullinen*).
- o Ylimääräisten velvoitteiden aiheuttaminen tuhansille suomalaisille yrityksille, vaikka ne eivät edes ole esitykselle asetettujen tavoitteiden kohteena, on epäsuhtainen toimenpide esityksen tarkoituksen valossa ja aiheuttaa haittoja, jotka todennäköisesti ovat esityksellä tavoiteltuja hyötyjä suurempia.
- o Nyt käsillä oleva esitys aiheuttaisi suuren määrän työtä suomalaisille konserneille konsernien sisäisten (myös pelkästään suomalaisten yhtiöiden välisten) velkojen korkojen vähennyskelpoisuuden selvittelyssä. Mikään muu valtio ei ole säätänyt tällaista räsitetä omille yrityksilleen – vastaavan säännöksen omaksuneissa valtioissa toimiva verokonsolidointiin perustuva konserniverotusjärjestelmä eliminoi tämän ongelman.

LAUSUNNON PERUSTELUT III:

ESITYKSEN TEKNISET ONGELMAT

- o Yksi keskeinen tekninen ongelma koskee VM:n esitystä vakuuden antamisesta konserniyhtiöiden lainasta; Suomen verotus perustuu kunkin yhtiön erillisverotukseen ja näiden välillä annettuihin konserniavustuksiin. VM:n esityksen mukaan konserniyhtiön antama vakuus toisen konserniyhtiön lainasta voisi johtaa siihen, että laina rinnastetaan konserniyhtiöltä saatuun lainaan.
- o On hyvin tavallista, että konsernin lainat ottaa emoyhtiö, joka sitten lainaa varoja eteenpäin kotimaisille ja ulkomaisille tytäryhtiöille. Vaihtoehtoisesti emoyhtiö voi antaa vakuuden toisen konserniyhtiön suoraan ottamalle velalle. Näin toimitaan pankkien vaatimuksesta, mahdollisimman edullisten lainaehtojen saamiseksi, ja tämä on käytäntönä muun muassa kymmenissä suomalaisissa pörssiyrityksissä.
- o Koska konsernin emoyhtiössä ei useinkaan ole muuta toimintaa kuin konsernijohto ja konsernipalvelut, ei emoyhtiöllä ole paljoakaan pankkilainan vakuudeksi kelpaavaa varallisuutta. Vakuudeksi kelpaava omaisuus kuten kiinteistöt, koneet, saatavakannat ja niin edelleen ovat useimmiten operatiivisissa tytäryhtiöissä. Operatiivisten toimintojen hajottaminen useaan tytäryhtiöön taas on puhtaan rationaalista esimerkiksi siksi, että jos yksi liiketoiminta joutuu vaikeuksiin asiakkaan konkurssin tai muun sellaisen yllättävän seikan takia, niin tämä ei kuitenkaan vaaranna muita liiketoimintoja. Pankki tai muu rahoituslaitos usein vaatii, että konserniemolle annetun lainan on oltava vakuudellinen. Tällöin vakuudeksi usein annetaan operatiivisten yhtiöiden omaisuutta, konserniyhtiöiden osakkeita tai konsernin emoyhtiön osakkeet.
- o Jos edellä kuvattu tilanne johtaa siihen, että pankkilainan koron vähennyskelpoisuudelle asetetaan rajoituksia, on kyse yliverottamisesta. Jos ajatellaan esimerkiksi Suomen sisäistä tilannetta, niin ei voida pitää perusteltuna, että pankki maksaa täydet verot saadusta korkotulosta ja velallisyhtiö ei saa vähentää pankkilainan korkoa kokonaisuudessaan. Tällaista haittaa eivät ole muukaan valtiot säätäneet omille yrityksilleen – niiden konserniverotuksessa saman konsernin sisällä annettuja vakuuksia ei oteta huomioon.
- o Siksi – jos kaikesta edellä mainitusta huolimatta – halutaan säätää esityksen mukainen laki, olisi vähimmillään vakuuksien antoa koskevaa edellytystä rajattava niin, että se koskee vain selviä back to back –vakuuksia, joilla on pyritty kiertämään rajoituksia (pankkiin 1 tehty talletus on annettu pankista 2 otetun lainan vakuudeksi), eikä sen pitäisi missään tapauksessa koskea velallisen tytäryhtiöiden omistamien osakkeiden tai muiden varallisuuserien tai velallisyhtiön omien osakkeiden pantiksi antoa lainan vakuudeksi.
- o Jos VM:n esittämä malli säädetään laiksi, tämä tulee aiheuttamaan suuren määrän työtä välttämättä lisääntyvän rahoitus- ja verosuunnittelun kautta => korko olisi täysimääräisesti verotettavaa sitä vastaanottavalle konserniyhtiölle, mutta vain rajoitetusti vähennyskelpoista sitä maksavalle konserniyhtiölle. Tämä ei vastanne esitykselle alun perin asetettua tavoitetta ja tarkoitusta. Lisääntyvä suunnittelun tarve tulisi kohdistumaan niin uusiin kuin olemassa oleviin rahoitusrakenteisiin.

LAUSUNNON PERUSTELUT III:

ESITYKSEN TEKNISET ONGELMAT (JATK.)

- o VM:n ehdottama tuloslaskelmapohjainen rajoitus on erittäin vaikea ennakkoida. Konsernilainat ovat normaalitapauksessa myönnettyinä koko vuodeksi ja kerryttävät korkoa vuoden ajan. Tilikauden tulos kuitenkin varmistuu vasta loppuvuodesta. Tällöin on hyvin vaikea ennakkoida vähennyskeltottoman koron määrää tilikauden aikana.
- o Esitetty malli tulee hyvin todennäköisesti johtamaan tosiasialliseen kaksinkertaiseen verotukseen (velkoja maksaa veron korkotulosta, mutta velallinen ei voi täysin vähentää korkomenoa) sekä kotimaisten lainojen osalta että ulkomaisten lainojen osalta. Ei ole mielestämme tarkoituksenmukaista rasittaa liikeloudellisin perustein konsernilainaa ottaneita suomalaisyrityksiä tällaisella sääntelyllä vain sen takia, että näin estetään myös pelkästään veroetuja tavoittelevia järjestelyjä.
- o Myös olisi tarpeen ottaa huomioon se, että vaikka joukkovelkakirjamarkkinat nykyisellään ovatkin varsin kehittymättömät Suomessa, niin pankkien toimintaedellytyksiä tiukentava Basel III -sääntely johtaa todennäköisesti siihen, että suomalaiset yhtiöt jatkossa hakevat rahoitusta yhä enenevässä määrin joukkovelkakirjamarkkinoilta pankkien sijaan (näin esim. Suomen Pankki: Euro&Talous 2/2012). Olisi sietämätöntä, että suomalaiset yritykset joutuisivat erottelemaan joukkovelkakirjalainoistaan sellaisen osan, jonka merkitsijänä on esimerkiksi emoyritys, osin vähennyskeltottomaksi. Siksi ainakin joukkovelkakirjat ja muut jälkimarkkinakelpoiset lainat, joita muutkin sijoittajat kuin emoyritys voivat merkitä samoin ehdoin, olisi rajattava esitetyn sääntelyn ulkopuolelle.
- o VM:n esittämä malli tulisi myös voimaan samalla, kun elinkeinoverotuksen kokonaisuudistus on selvitettävänä. Mahdollisten tulevien uudistusten aiheuttamia ongelmia nyt esitetyn lakimuutoksen kannalta ei voida vielä ennustaa, ja tarkoituksenmukaista olisi selvittää erityisesti konserniverotukseen liittyvät muutostarpeet samanaikaisesti korkovähennysrajoitusten kanssa.

LAUSUNNON PERUSTELUT IV:

KANSAINVÄLINEN VERTAILU

- VM:n esityksessä ehdotettu rajoitus muistuttaa Yhdysvalloissa, Saksassa, Ranskassa, Italiassa ja Tanskassa voimassa olevia rajoituksia (kaikissa näissä maissa rajoitus lasketaan kiinteänä prosenttina joko käyttökatteesta tai verotettavasta tulosta – sillä poikkeuksella että Yhdysvaltojen sääntö on avoimesti syrjivä ja koskee vain ulkomailta Yhdysvaltoihin tehtyjä sijoituksia kun taas EU-maiden rajoitukset koskevat, ainakin muodollisesti, myös kotimaisia lainoja).
- Kaikissa viitatuissa valtioissa on kuitenkin ollut voimassa alikapitalisointisäännöt ennen tuloslaskelmaan perustuvan rajoituksen säätämistä. Suomi olisi VM:n esityksen mukaan ensimmäisenä maailmassa ottamassa suoraan käyttöön tuloslaskelmaan pohjautuvan rajoituksen. Mielestämme tässä on olemassa selvä ylioheutuminen vaara kansainvälisiin pääomaliikkeisiin.
- Mallia tulisi ottaa esimerkiksi muista Suomen kokoisista talouksista kuten Slovakiasta, joka perui alikapitalisointisäännösten voimaantulon vuonna 2010 talouslaman vuoksi, tai Ruotsista joka keskellä talouslamaa vuonna 2009 otti käyttöön vain kohdennetun pelkästään veroetuja tavoittelevia järjestelyjä rajoittavan lain.
- Tuloslaskelmaan perustuvaan malliin liittyy lukuisia rakenteellisia ongelmia. Kaikki maat, joissa nykyisellään on käytössä tuloslaskelmaan perustuva rajoitus (Yhdysvallat, Saksa, Ranska, Italia ja Tanska), soveltavat konsolidointiin perustuvaan konserniverotusjärjestelmää.
- VM:n ehdottamaa korkojen vähennyskelpoisuuden rajoituskeinoa ei ole koskaan aikaisemmin testattu konserniavustusjärjestelmää soveltavassa valtiossa (vain Suomi, Ruotsi ja Norja soveltavat konserniavustusjärjestelmää). Suuri osa esityksen ongelmallisuudesta liittyy juuri tähän, eivätkä kaikki ongelmat ole edes ennakoitavissa. Tarkastelemme mainittuja ongelmia liitteessä 2.
- Esimerkiksi Saksassa, jossa verotettava tulo lasketaan konsernin – ei erillisyhtiön – tasolla, korkojen vähennysoikeuden rajoitukset lasketaan verokonserneittain, ei yhtiöittäin. Siten saksalaisen verokonsernin yhtiöiden ei tarvitse huolehtia keskinäistä velkasuhteistaan vähennyskeltottomien korkojen valossa lainkaan.
- Jos yleinen korkojen vähennysrajoitus päädytään säätämään jo sovellettavan markkinaehtoperiaatteen lisäksi, olisi suositeltavaa että se säädettäisiin koskemaan vain muista kuin verosopimusvaltioista saatuja lainoja. EU:n perustamissopimukset sallivat tämän eikä sääntö näin haittaisi tuhansia suomalaisia yrityksiä, joilla on vain kotimaisia tai verosopimusmaista liiketoimintaa varten otettuja lainoja. Tällöin sääntö kattaisi kuitenkin suurimman osan veronminimointitaroituksessa otetuista ulkomaisista lainoista, koska verosopimuksettomaasta maasta otetun lainan taustalla voi useinkin olla veroetujen tavoittelutarkoitus. Esimerkiksi Espanjassa ja Portugalissa on voimassa alikapitalisointisäännöt jotka soveltuvat vain EU:n ulkopuolelta otettuihin lainoihin (verosopimusten nojalla tämä helpotus ulottuu usein myös verosopimusvaltioista kotoisin oleville lainanantajille). Yhdysvaltojen korkojen vähennysoikeutta rajoittavat kaavamaiset säännöt soveltuvat vain ulkomaisiin lainoihin. Ruotsin rajoitukset soveltuvat vain matalan verotuksen maista otettuihin lainoihin.

LAUSUNNON PERUSTELUT IV:

KANSAINVÄLINEN VERTAILU (JATK.)

- o Ruotsi ei sinänsä ole sopiva vertailumaa Suomelle kansantalouksien koon puolesta. BKT:lla mitattuna Ruotsi on 1.5-2-kertainen Suomeen verrattuna ja ruotsalaisten omat pääomat (net national savings) ovat 3-kertaiset suomalaisiin verrattuna. Tämä vähentää Ruotsin riippuvuutta ulkomaisista pääomista merkittävästi.
- o Kuitenkin Ruotsin nykyrajoitus on siinä mielessä hyvä, että sitä on testattu talouslaman aikana (otettiin voimaan vuonna 2009) ja se sopii Suomelle veroteknisesti (myös Ruotsissa sovelletaan konserniavustusjärjestelmää).
- o Ruotsin nykyisiin korkovähennysrajoituksiin on ehdotettu tiukennuksia, jotka eivät kuitenkaan puutu korkovähennysrajoituksen rakenteeseen sinänsä, ja joista vasta ehdotuksen asteella olevista tiukennuksista on liian aikaista lausua arviota vielä. Ne ovat myös joutuneet ruotsalaisen elinkeinoelämän keskuudessa murskaavan kritiikin kohteeksi.
- o Ruotsin nykyisellään voimassa oleva rajoitus koskee vain lisävelkaa, jonka ruotsalainen yritys on ottanut toiselta konserniyhtiöltä hankkiakseen kolmannen konserniyhtiön osakkeita (neljänneltä) konserniyhtiöltä ja jota vastaava korkotulo verotetaan hyvin matalan verotuksen maassa. Tällaiseen konsernin sisäiseen osakekauppaan ja lainaan voi liittyä verohyötytarkoitusta ilman reaalista Ruotsiin tehtyä investointia. Tällaisten konsernin sisäisten transaktioiden verottaminen ei lähtökohtaisesti ole yhtä haitallista talouskasvulle kuin normaalien riippumattomien osapuolten välisten transaktioiden rasittaminen lisätyllä verotaakalla.

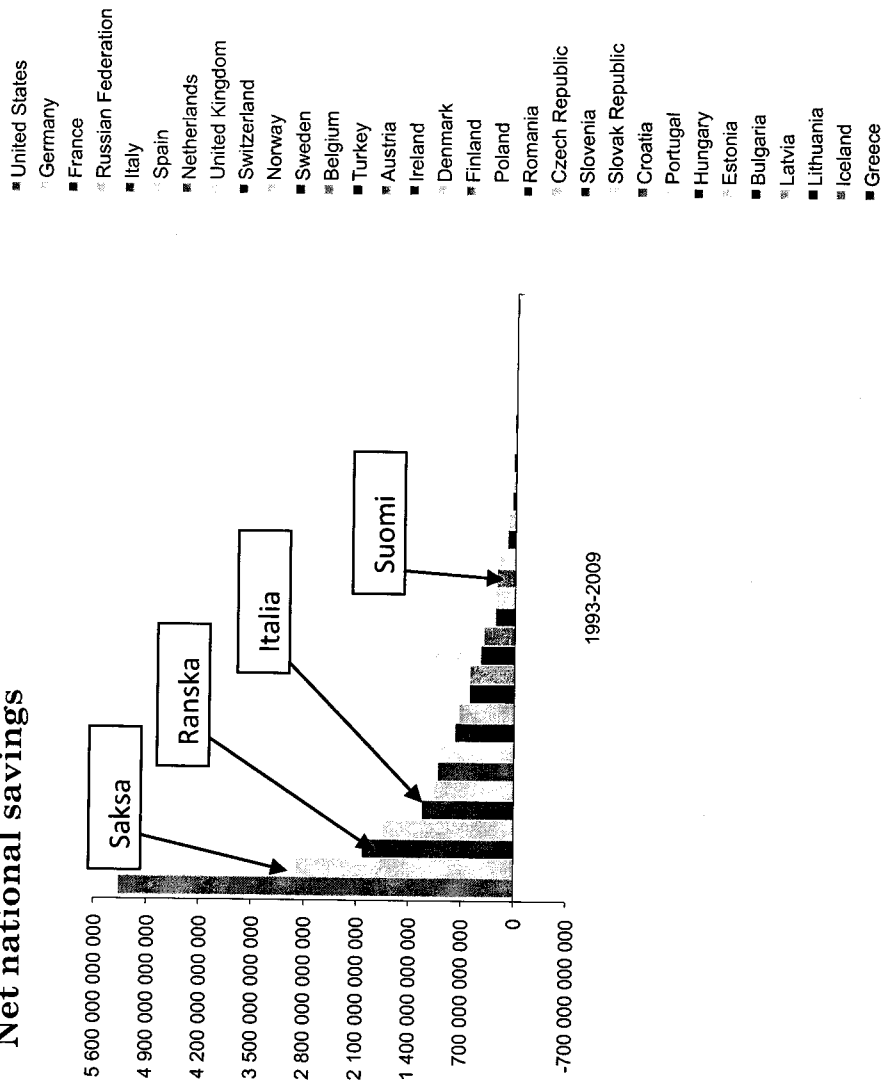
LAUSUNNON PERUSTELUT V:

ESITYKSEN TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

- o Esityksen taloudellisten vaikutusten selvittäminen on tehty puutteellisesti. Esityksen mukaan lakimuutos kerryttäisi vuositasolla 100-150 miljoonaa euroa lisää yhteisöveroa. Tämä kuitenkin perustuu olennaisesti oletukselle, että ulkomaiset sijoitukset Suomeen jatkuisivat ennallaan.
- o Taloudellisten lainalaisuuksien valossa on selvää, että korkovähennyskoikeden rajoittaminen johtaa sijoitetun pääoman tuoton vähenemiseen ja sitä kautta pääoman liikkeeseen pois Suomesta. Tätä vaikutusta ei ole lainkaan arvioitu.
- o Pääomien vetäytyessä siis esityksellä tavoiteltu 100-150 miljoonan verotulo jää ainakin osittain saamatta. Ulkomaisten pääomien vetäytymisen aiheuttama väjäs suomalaisten yritysten rahoitustarpeessa voi myös helposti olla moninkertainen tavoiteltuun verotuloon verrattuna.
- o Nykyisessä valtiontalouden tulavajavätilanteessa (vaihtotase ja julkinen talous alijäämäiset) Suomi on entistäkin riippuvaisempi ulkomaisesta pääomasta ja nyt olisi viisasta käyttää malttia pääomien verotuksen kiristämisen suhteen. Empiirissä tutkimuksessa on osoitettu yleistien korkovähennysrajoitusten selvä negatiivinen vaikutus investointeihin (Deutsche Bundesbank – Discussion Paper Series 1: Economic Studies No 03/2008).
- o Suomi on kansantaloutena erittäin riippuvainen ulkomaisista sijoituksista. Mielestämme on olemassa suuri vaara, että esitys tulee heikentämään suomalaisten yritysten mahdollisuuksia saada ulkomaisia pääomia käyttöön. Esityksen taustalta puuttuu kokonaan selvitys siitä, miten ehdotettu malli tosiasiaa vaikuttaa suomalaisten yritysten kilpailukykyyn kansainvälisistä pääomista. Lausunnon liitteessä 1 kuvaamme Italian ja Tanskan käyttöönottamien korkovähennysrajoitusten negatiivisia vaikutuksia ulkomaisiin investointeihin ja BKT:n kehitykseen.
- o Pahimmassa tapauksessa VM:n esitys johtaa Italian ja Tanskan tavoin pääomien katoamiseen Suomesta, eivätkä suomalaisyritykset voi toteuttaa tarvitsemiaan investointihankkeita. Kun myöskään vienti ei tuo entiseen tapaan valuuttatuloja Suomeen, ainoaksi elvytyskeinoksi on vaarassa tällöin jäädä valtion lisävelan otto jo valmiiksi alijäämäiseen julkistalouteen tai kansalaisten verotaakan kasvattaminen.
- o VM:n esityksessään tekemään kansainväliseen vertailuun on valikoitu pelkästään BKT:lla mitattuna Suomea suurempia eurooppalaisia kansantalouksia. Nämä valtiot eivät ole Suomen tapaan riippuvaisia ulkomaisista pääomista. Vauraiden ja kansainvälisen taloudellisen toiminnan keskiössä olevien valtioiden ei ole ongelmallista verottaa korkeammin ulkomaisia sijoituksia, koska niillä on runsaasti säästövaroja omasta takaa. Suomen tilanne on olennaisesti erilainen.
- o Yhteiskunnallinen ja kansantaloudellinen konsensus vallinne siitä, Suomen kaikissa yritysverotuksen uudistamispyrkimyksissä tulee ohjaavana tavoitteena olla kansantaloutemme kilpailukykyyn säilyttäminen ja edistäminen. Tämän tavoitteen saavuttamiseksi olennaisena tekijänä on houkuttelevuus ulkomaisten sijoitusten suhteen eli Suomen säilyttäminen kilpailukykyisenä kohteena ulkomaisille sijoituksille. Tämä tavoitteen asianta on jatkumoa vuoden 1993 kokonaisverouudistuksen taustalla olleille tavoitteille. Samaan lopputulemaan on päädytty Stadighin työryhmän raportissa ”Pääomamarkkinat ja kasvu” (2012) sekä Jorma Elorannan selvityksessä ”Investointeja Suomeen” (2012).
- o Vauraat eurooppalaiset valtiot ovat säätäneet korkovähennysrajoituksensa keskellä nousukautia, joka on näytettynyt niille otolliselta hetkeltä kiristää ulkomaisten pääomien verotusta. Sellaisessa taloudellisessa tilanteessa, jossa Suomi nyt on (Suomessa on tällä hetkellä samanaikaisesti julkisen talouden ja vaihtotaseen alijäämä ja Suomessa tulee olemaan EU:n heikoin huoltosuhteen taso vuonna 2020), rajoitusten käyttöönnotosta ei ole esimerkkejä muista maista. Empiirissä taloustutkimuksessa on osoitettu, että korkovähennysrajoitusten käyttöönnotolla on vahva negatiivinen vaikutus investointeihin. Mielestämme Suomen pitää nykyisessä haastavassa taloustilanteessa nimenomaan kannustaa investointeja eikä rajoittaa niitä.

LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄOMASTA

Net national savings

o VM:n esityksessä on nostettu Suomen keskeisiksi kilpailijamaiksi Alankomaat, Saksa, Ruotsi, Norja, Tanska, Ranska, Iso-Britannia ja Italia.

o Vertailussa olevat maat ovat kaikki Suomea suurempia kansantalouksia BKT:lla mitattuna. Joukossa ovat euro-alueen suurimmat talousmahdit Saksa, Ranska ja Italia. Näille kolmelle on kokoluokkansa lisäksi yhteistä se, että ne ovat säätäneet Euroopan tiukimmat rajoitukset korkojen vähennysoikeudelle. Tarkoituksena näillä valtioilla on ollut sama kuin mitä nyt Suomen osalta esitetään: ulkomailta otettujen lainojen korkojen verovähennysoikeuden rajoittaminen. EU:n perussopimusten vuoksi säännökset kuitenkin koskevat, ainakin muodollisesti, myös kotimaisia lainoja. *Kuitenkin koska näissä kaikissa maissa on voimassa*

konserniverotusjärjestelmä, kotimaiset konserniyritykset ikään kuin katsotaan yhdeksi yritykseksi eikä niiden välisiin lainoihin sovelleta näitä rajoituksia.

LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄOMASTA

- o Miten näillä kolmella talousmahdilla voi olla mahdollisuus tehdä tällaisia ulkomaiseen pääomaan kohdistuvia rajoituksia pelkäämättä pääomien pakoa maasta? Vastaus löytyy edellisellä sivulla olevasta graafista. Siinä on esitetty vuosilta 1993 – 2009 yhteenlaskettu yksityisten tahojen ja julkisyhteisöjen säästöjen määrä näissä maissa (lähde: Maailmanpankki).
- o Kuten graafista näkyy Saksan, Ranskan ja Italian kansalaisten ja valtion säästövarat ovat moninkertaiset Suomeen verrattuna. Ne eivät siis ole niin riippuvaisia ulkomaisesta pääomasta ja voivat paremmin paikata omien verotulojensa jättämää siten, että ne säästävät myös liikeloudellisin syin ulkomailta otettujen lainojen korot osin vähennyskeltomiksi.
- o Kansantalous tarvitsee pääomaa kasvaakseen. Yhden taloustoimijan säästöt ovat toiselle pääomaa, jota voidaan lainata tai vastaanottaa pääomasijoituksina. Samoin jos kotimaan pääomat eivät ole riittäviä, voivat pääomia tarvitsivat tahot hankkia niitä kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta. Suomalaisten yritysten ulkomailta saamalla pääomalla on moninkertaiset positiiviset kerrannaisvaikutukset kasvuun, verotulojen ja työllisyyden muodossa, kun suomalainen yritys saattaa ulkomailta saadun pääoman eteenpäin kiertoon Suomen talouteen.
- o Ulkomaisten sijoittajien läsnäolo Suomen kansallisella pääomamarkkinalla myös lisää markkinan likviditeettiä.
- o Tämä tarkoittaa sitä, että kun markkinatoimijoita on useita niin myytävälle hyödykkeelle (1) löytyy helpommin ostajia ja (2) kun ostajia on useita, hyödykkeen hinnanmuodostus toimii vapaasti eli siitä saadaan aina paras markkinahinta.
- o Taloustieteellisessä tutkimuksessa on osoitettu, että korkojen vähennysoikeuden rajoitusten käyttöönotolla on merkittävä negatiivinen vaikutus investointeihin. Tutkimus on tehty laajalla havaintojoukolla yrityksistä, jotka toimivat maissa joihin on otettu käyttöön alikapitalisointisäännöt (lähde: Deutsche Bundesbank – Discussion Paper Series 1: Economic Studies No 03/2008).
- o Vaikutus seuraa yksinkertaisesti siitä, että kansainväliset konsernit ottavat investointien rahoituskuluna huomioon verot, joita investointiin tehnyt tytäryhtiö maksaa investointiaikana, ja investointilainan korkovähennykset ovat tässä merkittävänä komponenttina.
- o Pienen ulkomaisesta pääomasta riippuvaisen kansantalouden ei ole kannattavaa lisätä ulkomaisella pääomalla rahoitettujen investointien rahoituskustannuksia, kunhan saatu laina vain on käytetty liiketoiminnalliseen tarkoitukseen ja sen ehdot ovat markkinaperusteiset.

LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄOMASTA

- o Suomen Pankki on vastikään (Euro&Talous 2/2012) ilmaissut huolensa suomalaisen pääomamarkkinan pankkikeskeytydestä. Kun Suomessa pankkitoiminta on vielä keskittynyt muutamalle suurelle liikepankille Suomen Pankin mielestä tämä aiheuttaa systeemiriskiä, joka voisi realisoitua jos joku näistä suurista liikepankeista joutuisi vaikeuksiin. Suomen Pankki ilmaisee myös huolensa siitä, että suuryritykset ovat julkisten pääomamarkkinoiden hiljentymisen vuoksi lisänneet pankkirahoitustaan ja tämä on johtamassa siihen, että suomalaiset pk-yritykset ovat vaarassa jäädä ilman pankkirahoitusta. Pk-yritykset puolestaan ovat merkittävä työllistäjä, joten niiden rahoituksen turvaaminen on ensiarvoisen tärkeää. Suomen Pankki pitääkin tärkeänä sitä, että suomalaisille yrityksille turvataan monipuoliset rahoitusvaihtoehdot. Myös yrittäjät itse ovat huomanneet tämän. Suomen Yrittäjien Pk-yritysbarometrissa 1/2012 3900 vastaajasta jo 36% nimeää pääomasijoittajat mahdollisiksi rahoittajiksi. Aiemmin vastaava osuus on ollut 21-23%.

- o Suomalaiset yritykset saavat pääomasijoituksia myös ulkomaisilta pääomasijoittajilta ja ulkomalaiset sijoittajat tekevät sijoituksia suomalaisten pääomasijoittajien hallinnoimiin pääomarahastoihin. Suomen riippuvuutta ulkomaisista pääomista lisää lähitulevaisuudessa entisestään Suomen huoltosuhteen huonontuminen lähivuosina (Eurostatin ennusteen mukaan Suomessa on EU:n huonoin huoltosuhteentaso vuonna 2020). Suomalaisen sijoitusvarat ovat suureksi osaksi eläkeyhtiöiden (kuten Ilmarinen, Varma, VERA ja KEVA) hallussa, jotka ovat sijoittaneet niitä edelleen, yhtenä sijoitusluokkana ovat pääomarahastot (keskimäärin noin 5% eläkeyhtiöiden sijoitusvaroista on pääomarahastoissa, pörsseyhtiöihin sijoitettuna on noin 15-40%). Lähivuosina suurten ikäluokkien eläköityminen johtaa siihen, että eläkeyhtiöiden pääomaa aletaan käyttää eläkkeiden maksuun. Eläkeyhtiöt ovat myös suomalaisille pääomasijoittajille tällä hetkellä tärkein pääomien lähde, joten suomalaisten eläkeyhtiöiden pääomien kulumisen eläkkeiden maksuun tulee johtamaan myös suomalaisen pääomarahastokentän entistä suurempaan riippuvuuteen ulkomaisista pääomista.

- o Suomen huoltosuhteen huonontuminen vaikuttaa lisäksi myös regulation lisääntyminen johtaa pääomien hankinnan vaikeutumiseen. EU:ssa on käynnissä hyvin voimakas rahoitusmarkkinoihin kohdistuva sääntely- ja muutosvaihe. Solvenssi II -sääntely tekee vakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan aiempaa kallimmaksi ja Basel III lisää pankkien rahoituksen hintaa ja vähentää pankkien halukkuutta lainoittaa esimerkiksi kasvuyhtiöitä entiseen tapaan.
- o Yritysten kannalta nämä ilmiöt tarkoittavat, että puhtaasti suomalaiset (eläke)säästövarat ovat hupenemassa ja lisääntynvä sääntely vähentää muun muassa pankkirahoituksen saatavuutta ja lisää sen kustannuksia. Tämä lisää suomalaisyritysten riippuvuutta ulkomaisista pääomista. Tämä tarve on tunnustettu Valtiovarainministeriön Rahoitusmarkkinaosaston julkaisussa jo vuonna 2003 (1/2003). Julkaisussa tuodaan selvästi esille, että pääasialliset vaihtoehdot suomalaisilla pääomamarkkinoilla ovat (1) pörssi, (2) eläkevarat, (3) julkinen rahoitus ja (4) ulkomaiset pääomat. Lähitulevaisuuden kehityksessä suomalaisten eläkevarojen saatavuus vähenee eikä myöskään julkisen rahoituksen osuutta voida lisätä julkisen talouden ollessa jo valmiiksi alijäämäinen. Hallituksen budjetin kehysriehessä tehtiin hyvä periaatepäätös ottaa käyttöön verokannuste yksityisille pääomasijoituksille listaamattomiin pk-yrityksiin. Näin voidaan kanavoida poikkeuksellisen suuren yksityisvarallisuuden omaavien yksityishenkilöiden säästövaroja pörsiosakeista ja pankkitileiltä kasvuyrityksille. Kannustin kuitenkin auttaa vain pieniä alkuvaiheen kasvuyhtiöitä eikä näin saatavia yksityishenkilöiden lisäpääomia voida mitenkään verrata eläkeyhtiöissä oleviin suuriin säästöpääomiin, jotka ennusteiden mukaan ovat siis vähennemässä lähivuosina. Helsingin pörssiä puolestaan ei ole ollut uusia listautumisia vuosikausin eikä tilanteeseen ole odotettavissa suurta muutosta. Varsinkin aivan alkuvaiheen ohittaneet mutta kuitenkin pörsseyhtiöitä pienemmät suomalaiset yritykset tulevat olemaan enenevässä määrin riippuvaisia ulkomaisista pääomista lähitulevaisuudessa. Suomalaisen eläkesäästöt eivät nykyiselläänkään ole riittävät kansantalouden kasvun rahoittamiseen vaan Suomi on ollut pääoman nettotuojia koko 2000-luvun ajan. Jos ulkomainen pääoma äkillisesti kaikkokoisi Suomesta, seurauksena olisi triplavaje, jossa vaihtotase, julkinen talous ja pääomatase ovat alijäämäiset.

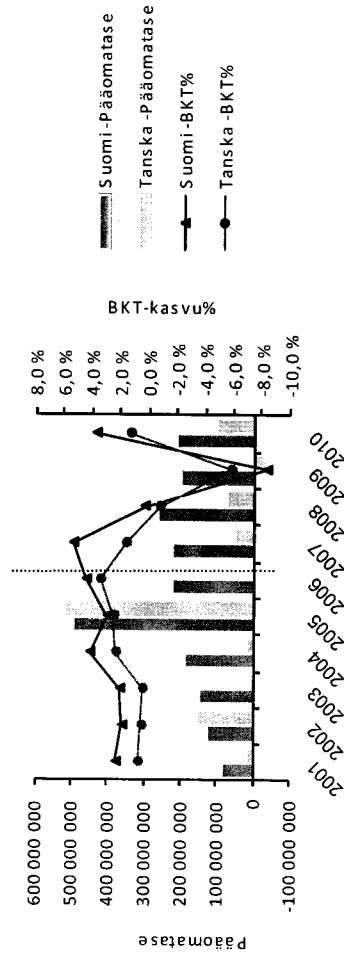
LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄOMASTA

- o Tätä taustaa vasten on aivan välttämätöntä, että osa suomalaisista yrityksistä on ainakin jossakin elinkaaren vaiheessa osittain ulkomaalaisessa omistuksessa ja ulkomaalaiselta emoyhtiöltä liiketoiminnalliseen tarkoitukseen saatu markkinaehtoisesti hinnoiteltu laina on tällaiselle yritykselle toimiva ratkaisu. Jos tällaisten markkinaehtoisten lainojen korkovähennystä rajataan, vaarana on ulkomaisen rahoituksen saamatta jääminen (suomalaisten yritysten osakkeita ei osteta eikä niille anneta lainaa) ja "pääomakuivuus" joka voi syöstä Suomen nopeastikin taantumaloihin, kun Suomessa toimivat yritykset eivät saa rahoitusta investointeihin, työllistämiseen, palveluiden hankkimiseen jne. Lisäksi ulkomaisten sijoittajien pako johtaisi siihen, että toimijoiden määrä Suomen pääomamarkkinoilla vähenee, markkina muuttuu epälikvidimmäksi ja tehostomaksi.
- o Edelleen pääomasijoitustoimialan kasvun ja elinvoimaisuuden kannalta on jatkossa turvattava pääomien saanti ja eläkevarojen vähentyessä tämä tarkoittaa, että tulevaisuudessa entistä enemmän varoja kerätään ulkomailta. Tässä alati kovenevassa kansainvälisessä kilpailussa pärjäämisen perusedellytys on kansallisesta kilpailukyvyistä huolehtiminen.
- o Vieraan pääomanehtoisen rahoituksen verotuksen lähtökohta on jo pitkään ollut, että rahoituksen saaja saa myös verotuksessa vähentää saamastaan pääomasta maksamansa hinnan eli koron ja vastaava korkotulo on verotettavaa tuloa pääoman antaneelle taholle. Näin myös silloin kun velallisen ja velkojan kotipaikat ovat eri valtioissa. Eri valtiot ovat voineet poiketa tästä asettamalla rajoituksia korkojen vähennyskelpoisuudelle, mutta tämä harkinta on voitu vapaasti tehdä kunkin valtion omista tarpeista lähtien ja tässä harkinnassa kukin valtio voi ottaa huomioon oman kansallisen kilpailukyynsä pääomamarkkinoilla (ja kansallisen markkinan erityispiirteet kuten Suomen Pankin huolena olevan Suomen pankikeskeisyyden). Esimerkiksi yksikään kansainvälinen tutkimuslaitos ei tietääksemme suosita korkovähennysrajoitusten käyttöönottoa, koska kyseessä on sellainen asia, joka kunkin valtion on järkevintä päättää omista taloudellisista lähtökohdistaan käsin. Esimerkiksi OECD suosittaa tuoreessa raportissaan verotulojen jättämän paikkaamiseksi eri valtioissa erilaisten verotukien lakkauttamista sekä kiinteistövero- ja ympäristöverojen nostamisen harkitsemista. Suositusten taustalla on se, että nämä verot rasittavat mahdollisimman vähän talouskasvua. Työhön ja pääomaan kohdistuvilla veroilla puolestaan on talouskasvulle yleisesti tunnettu haitallinen vaikutus, joka toistetaan raportissa. Raportissa myös todetaan, että varsinkin pääomien kansainvälinen liikkuvuus tekee niiden verottamisesta vaikeaa.
- o Suomen kansainvälisen kilpailukyvyn ylläpitämiseksi tulisiikin tarkasti harkita, onko Suomella varaa ottaa käyttöön esitetyn kaltaisia yleisiä korkovähennysrajoituksia, joita on voimassa lähinnä Euroopan rikkaimmissa valtioissa, kuten Saksassa, Ranskassa ja Italiassa.

LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄOMASTA

- Seuraavalla sivulla on vertailtu (1) ensin VM:n käyttämiä verrokkimaita ja Suomea ja (2) toiseksi Suomen kanssa BKT:lla mitattuna samankokoisia valtioita ja Suomea. (Lähde: CIA World Factbook, KPMG ja Maailmanpankki)
- Taulukossa mainittu sijoitus tarkoittaa maan sijoitusta kaikkien maailman valtioiden joukossa BKT:n kasvulla 2011 mitattuna.
- Vertailusta huomataan, että VM:n verrokkijoukkoon kuuluvat maat ovat BKT:lla mitattuna huomattavasti Suomea suurempia (Saksa 16-kertainen, Ranska 12-kertainen, Italia 11-kertainen). Ne myös soveltavat kaikkein ankarimpia korkojen vähennysoikeuden rajoituksia. Niillä on varaa tähän, koska niillä on pääomia omasta takaa.
- Suomen kanssa samankokoisista talouksista vain Tanska soveltaa yhtä tiukoja rajoituksia kuin Euroopan talousmahdit.
- Tanskan rajoitukset tulivat voimaan vuonna 2007, kun Tanskassa julkiseen keskusteluun nousutta ulkomaalaista omistusta tanskalaisyriyksissä haluttiin rajoittaa.

Suomi ja Tanska: pääomataseen ja BKT-kasvu%:n vertailu

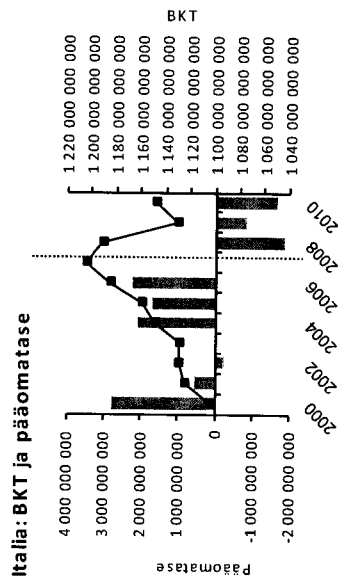
- Kuten kuvioista näkyy Suomi on ollut pääoman nettotuojia joka vuonna vuosina 2001-2010. Tanskan osalta vuosi 2005 näkyy muuhun tarkastelujaksoon verrattuna poikkeuksellisen hyvänä ulkomaisen pääoman hankinnan kannalta. Tämän jälkeen kuitenkin Tanskan pääomatase on ollut selvästi matalampi kuin Suomen. Graafiin on merkitty punaisella katkoviivalla vuosi 2007, jolloin korkojen vähennysoikeuden rajoitukset tulivat voimaan. Tätä ennen maiden BKT:t ovat kasvaneet suunnilleen rinta rinnan, mutta vuodesta 2007 alkaen maiden BKT-kasvuprosenteissa näkyy selvä ero. Taantumisvuotta 2009 lukuun ottamatta Suomen BKT on kasvanut huomattavasti korkojen vähennysoikeutta rajoittaneen Tanskan BKT:tä paremmin ja kehitys on jatkunut näin myös vuonna 2011 (2011 arvioitunut kasvuprosentit Suomi 2,7% ja Tanska 1%). Tuoreen Aarhusin Yliopistossa tehdyn tutkimuksen mukaan Tanskan suurin ongelma 2009 laman jälkeen on ns. luottokriisi (kredittoke). Tanskalaiset yritykset eivät saa pääomia investointihankkeisiinsa niin paljon kuin tarvitsivat. Myös OECD on päättänyt samaan tulokseen Tanskaa koskevissa analyyseissään (lähde: Börsen 20.4.2012 ja TV2 Finans 19.4.2012). Tämän seurauksena Tanskan talous on lukittunut hitaaseen kasvuun ja OECD jopa varoittaa Tanskaa tuplataantumisen vaarasta.

LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄMASTA

Sijointus	Valtio	BKT:n kasvu 2011 (arvio)	Yhteisöverok- anta	Korkojen vähennysoikeuden rajoitus	Kaikki velat / etuyhteys	BKT 2010 (USD mrd)	Valtionvelka / BKT 2009	Pääomatase 2010 (USD)
88	Ruotsi	4,40 %	26,30 %	Velkahoitteiset osakekaupat etuyhteyspiirissä, jos korko verotetaan alle 10%:lla		365	44,20 %	-1 097 520 117
132	Saksa	2,70 %	29,80 %	EBITDAx30%	Kaikki	3 071	47,60 %	-822 381 384
133	Suomi	2,70 %	24,50 %	Markkinaehtoperiaate		197	37,30 %	211 677 009
163	Ranska	1,70 %	33,33 %	Ankarin seuraavista: alkupitalisointi 1,5:1 tai verotettava tulo x 25%	Etuyhteys	2 194	83,50 %	71 574 789
164	Norja	1,70 %	28 %	Markkinaehtoperiaate		278	37,40 %	-213 233 581
165	Alankomaat	1,60 %	20/25%	Alikapitalisointi 3:1	Etuyhteys	705	58,20 %	-5 890 609 565
181	Iso-Britannia	1,10 %	24 %	Erityiset double dipping -rajoitukset		2 231	73,20 %	5 182 095 197
183	Tanska	1,00 %	25 %	4:1, maksimiprosentti velallisen varojen verotusarvosta ja verotettava tulo x 80%	Kaikki	219	41,00 %	104 624 318
192	Italia	0,40 %	31,40 %	EBITDAx30%	Kaikki	1 909	119 %	-1 683 590 445

Sijointus	Valtio	BKT:n kasvu 2011 (arvio)	Yhteisöverok- anta	Korkojen vähennysoikeuden rajoitus	Kaikki velat / etuyhteys	BKT 2010 (USD mrd)	Valtionvelka / BKT 2009	Pääomatase 2010 (USD)
120	Slovakia	3,30 %	19,00 %	Markkinaehtoperiaate		130	38,20 %	1 347 379 337
133	Suomi	2,70 %	24,50 %	Markkinaehtoperiaate		197	37,30 %	211 677 009
161	Tseki	1,80 %	20,00 %	Alikapitalisointi 4:1	Etuyhteys	266	31,90 %	2 091 015 040
164	Norja	1,70 %	28,00 %	Markkinaehtoperiaate		278	37,40 %	-213 233 581
177	Unkari	1,40 %	10/19%	Alikapitalisointi 3:1	Kaikki pl. pankki	203	83,20 %	1 897 595 692
183	Tanska	1,00 %	25,00 %	4:1, maksimiprosentti velallisen varojen verotusarvosta ja verotettava tulo x 80%	Kaikki	219	41,00 %	104 624 318
186	Irlanti	1,00 %	10-25%	Markkinaehtoperiaate		178	70,90 %	-1 852 294 035
210	Portugali	-2,20 %	25,00 %	2:1 EU:n ulkopuolisille veloille ellei velallinen näytä että suurempi suhde on markkinaehtoinen	Etuyhteys	272	83,90 %	2 570 340 229

LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄOMASTA

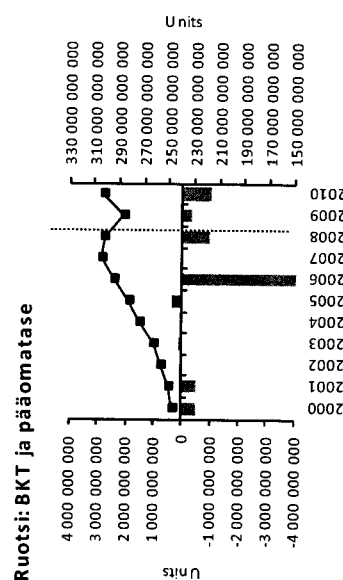
- o Italia otti käyttöön vuonna 2008 samankaltaisen korkojen vähennysrajoituksen kuin Suomeen nyt esitetään.

- o Tätä ennen Italia oli useana vuonna pääoman nettotuojia. Päätös korkojen vähennysvoimavarojen rajoituksesta tehtiin ennen talouslamaa.

- o Talouslamana alettua ja korkojen vähennysrajoituksen tultua voimaan pääomavirta on ollut Italiasta pois päin. Italian kasvu on ollut hidasta vaikka maalla on pääomia myös omasta takaa.

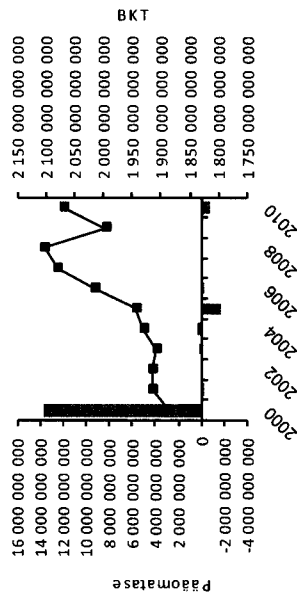
- o Ruotsi on ollut enemmänkin pääoman viejä 2000-luvun aikana. Ruotsi otti vuonna 2009 keskellä lamaa käyttöön vain kohdennetut korkojen vähennysrajoitukset, jotka koskevat vain verohyötytarkoituksessa tehtyjä järjestelyjä.

- o Ruotsin talous on toipunut hyvin vuosina 2010 ja 2011.

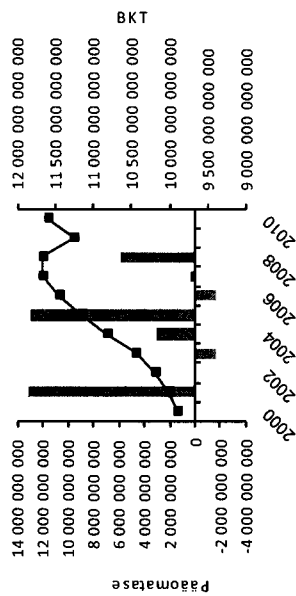

LIITE 1: SUOMI ON RIIPPUVAINEN ULKOMAISESTA PÄÄOMASTA

Saksa: BKT ja pääomatase

USA: BKT ja pääomatase

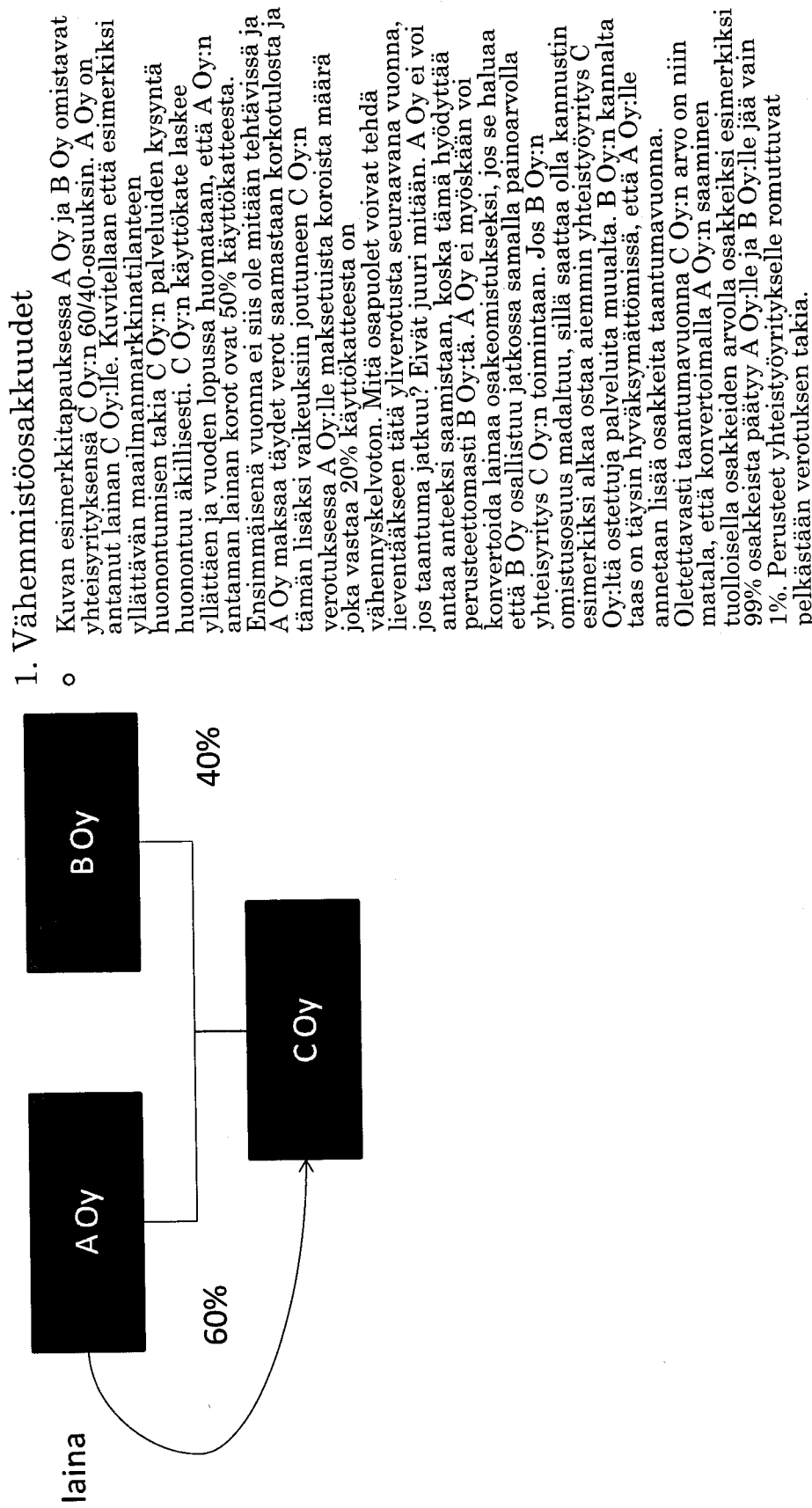

- o Saksa ja Yhdysvallat lukeutuvat maailman rikkaimpiin maihin.
- o Molemmilla on paljon pääomia omasta takaa eivätkä ne ole riippuvaisia ulkomaisista pääomista samassa määrin kuin pienet valtiot.
- o Pääomataseen muutoksilla ja korkovähennysrajoitusten kiristämisellä ei näytä olevan suurta merkitystä Saksan ja Yhdysvaltojen talouskehitykselle.

LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

- o VM:n esittämän rajoituksen kaltaista korkovähennysrajoitusta ei ole koskaan aiemmin sovellettu konserniavustusjärjestelmän kanssa (vain Ruotsi ja Norja soveltavat Suomen lisäksi konserniavustusjärjestelmää).
- o Muissa maissa voimassaoleva konserniverotusjärjestelmä eliminoi tehokkaasti korkovähennysrajoituksen aiheuttamat ongelmat kotimaisille konserniyhtiöille.
- o Jos VM:n esitys säädetään laiksi, tämä tulee aiheuttamaan mittamattoman määrän työtä yliverotuksen (=korkeampi vero) täysimääräisesti verotettavaa sitä vastaanottavalle konserniyhtiölle, mutta vain rajoitetusti vähennyskelpoista sitä maksavalle konserniyhtiölle) minimoimiseksi kotimaisille yhtiöille, jonka kaltaista mikään muu maa maailmassa ei ole aiheuttanut omille yrityksilleen.
- o Kaikkia mahdollisia yliverotustilanteita ei ole mahdollista luetella etukäteen, koska järjestelmää ei ole koskaan aikaisemmin sovellettu konserniavustusjärjestelmän kanssa. Tässä liitteessä yritämme kuitenkin luetella joitakin huomaamiamme yliverotustilanteita.

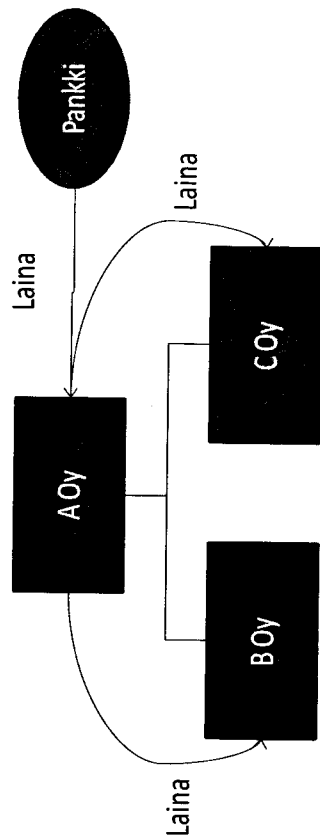
LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

1. Vähemmistöosakkuudet

- o Kuvan esimerkitapauksessa A Oy ja B Oy omistavat yhteisyrityksensä C Oy:n 60/40-osuuksin. A Oy on antanut lainan C Oy:lle. Kuvitellaan että esimerkiksi yllättävän maailmanmarkkinatilanteen huonontumisen takia C Oy:n palveluiden kysyntä huonontuu äkillisesti. C Oy:n käyttökate laskee yllättäen ja vuoden lopussa huomataan, että A Oy:n antaman lainan korot ovat 50% käyttökatteesta. Ensimmäisenä vuonna ei siis ole mitään tehtävissä ja A Oy maksaa täydet verot saamastaan korkotulosta ja tämän lisäksi vaikeuksiin joutuneen C Oy:n verotuksessa A Oy:lle maksetuista koroista määrä joka vastaa 20% käyttökatteesta on vähennyskelpoton. Mitä osapuolet voivat tehdä lieventääkseen tätä yliveroitusta seuraavana vuonna, jos taantuma jatkuu? Eivät juuri mitään. A Oy ei voi antaa anteeksi saamistaan, koska tämä hyödyttää perusteettomasti B Oy:tä. A Oy ei myöskään voi konvertoida lainaa osakeomistukseksi, jos se haluaa että B Oy osallistuu jatkossa samalla painoarvolla yhteisyritys C Oy:n toimintaan. Jos B Oy:n omistusosuus madaltuu, sillä saattaa olla kannustin esimerkiksi alkaa ostaa aiemmin yhteisyritys C Oy:ltä ostettuja palveluita muualta. B Oy:n kannalta taas on täysin hyväksymättömissä, että A Oy:lle annetaan lisää osakkeita taantumavuonna. Oletettavasti taantumavuonna C Oy:n arvo on niin matala, että konvertoimalla A Oy:n saaminen tuolloisella osakkeiden arvolla osakkeiksi esimerkiksi 99% osakkeista päättyy A Oy:lle ja B Oy:lle jää vain 1%. Perusteet yhteisyritykselle romuttuvat pelkästään verotuksen takia.
- o Ei ole mitenkään hyväksyttävissä, että tällaista varsin normaalia ja liiketaloudellisesti perusteltua yhteisyritysrakennetta yliverotetaan toisen osakkaan antaman lainan osalta.

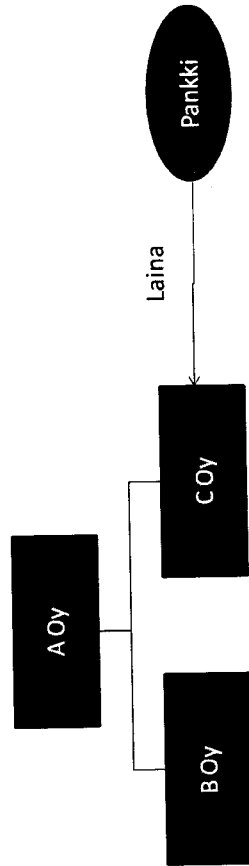
LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

2. Konsernirakenteet

- o Konsernirakenteissa on usein emoyhtiö, joka harjoittaa konsernin yhteisiä hallinnointitoimintoja, ja operatiivisia tytäryhtiöitä, jotka harjoittavat liiketoimintoja. Liiketoimintojen yhtiöittäminen erillisiksi tytäryhtiöiksi on rationaalista, jotta yhtä liiketoimintaa kohdanneet riskit ei vaaranna konsernin muita liiketoimintoja.
- o Esimerkissä konsernin emoyhtiö A Oy on ottanut lainan Pankilta. Lainan vakuudeksi on asetettu koko ABC-konsernin omaisuus, jotta lainalle on saatu mahdollisimman hyvät ehdot. Konsernin treasury-toiminnot on keskitetty A Oy:hyn jonka henkilöstö hoitaa kaikki lainaan liittyvät korkoriskit ja valuutariskit sekä niiden suojaamisen. A Oy on antanut edelleen lainat operatiivisille tytäryhtiöille B Oy:lle ja C Oy:lle. Vastaavia rakenteita on Suomessa satoja aina pörssiyrityksiä pieniin perheyhtiöihin.
- o VM:n esittämät säännöt johtavat suoraan siihen, että A Oy:n B Oy:lle ja C Oy:lle myöntämät lainat luokitellaan etuhyteyslainoiksi, joiden korkovähennykset ovat rajoitettuja, vaikka rakenne on mitä enimmässä määrin liiketoiminnallisin syin perusteltu. B Oy:n tai C Oy:n käyttökattteen laskiessa niille koituu vähennyskelvottomia korkokuluja, vaikka A Oy:n ja Pankin saamat korkotulot verotetaan täysimääräisesti. Uusi sääntely johtaa siis kestävämpään ylivertotilanteeseen, jonka kaltaista esimerkiksi Saksa, Yhdysvallat tai Tanska ei ole tehnyt omille yrityksilleen.

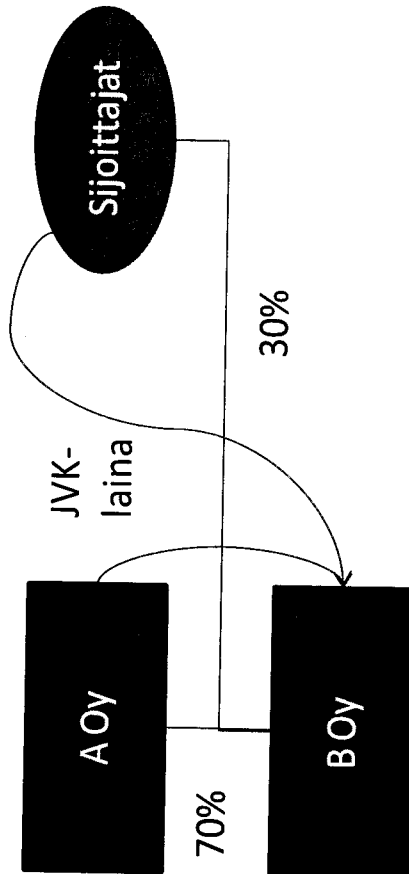
LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

3. Laina tytäryhtiötasolla

- o Tietenkään kaikki suomalaiset konsernit eivät ole ottaneet lainaa vain emoyhtiön, joka lainaa sitä edelleen tyttärille. Usein on myös perusteltua, että lainan ottaa tytäryhtiö. Tällöin tähän kyseiseen lainaan liittyvät riskit on kapsuloitu koskemaan vain tätä yhtä tytäryhtiötä. Tällaisessa tilanteessa pankki saattaa vaatia vakuudeksi kyseisen velallisyhtiön osakkeet oman asemansa turvaamiseksi. Jos velallisyhtiö ei kykene maksamaan lainaa, pankki voi realisoida pakkomyyntillä velallisyhtiön osakkeet. Jos pankki ei ottaisi velallisyhtiön osakkeita vakuudeksi, sen turvaksi jäisi lähinnä yrittäjäyhtiön tai ulosmittaus kohdistuen velallisyhtiön varoihin. On sanomattakin selvää, että velallisyhtiön koneiden ja kalusteiden erillismyynti on paljon huonompi vakuus kuin velallisyhtiön koko toiminnan pakkomyynti sen osakkeiden muodossa.
- o Esimerkkitalanteessa VM:n ehdottamat säännöt johtavat siihen, että Pankin C Oy:lle antama laina luokitellaan etuyhteyslainaksi (A Oy on antanut lainan vakuudeksi C Oy:n osakkeet). C Oy:n käyttökattteen huonontuessa pankkilainan korkojen vähennysoikeutta rajoitetaan.
- o Esimerkiksi Yhdysvaltojen, Saksan ja Tanskan säännöt auttaisivat jälleen C Oy:tä, koska vakuus on annettu saman verokonsernin sisältä. VM:n ehdottama sääntely johtaisi siten selvään yliverotukseen tässäkin tapauksessa, kun Pankki maksaa täydet verot saamistaan korkotuloista.

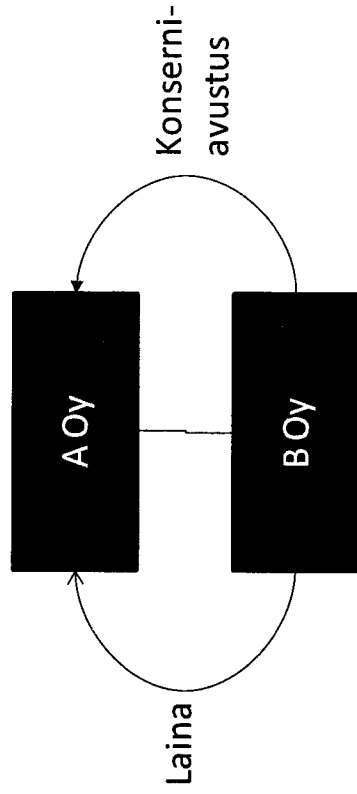
LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

4. Joukkovelkakirjalainat

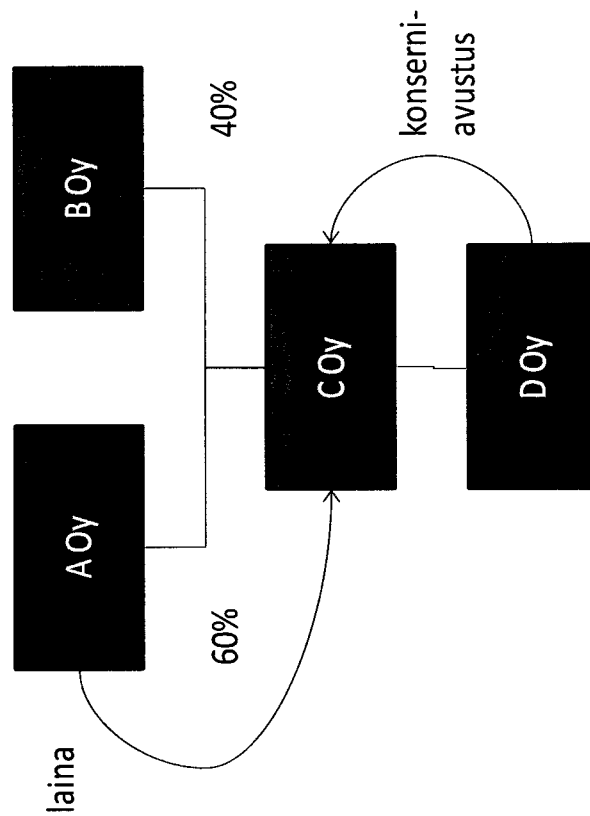
- Finanssiriisin jälkeen kiihtyvä sääntelytahti ja erityisesti Basel III –sääntelypaketti voivat johtaa siihen, että suomalaisten yritysten on enenevässä määrin haettava lainarahoitusta kansainvälisiltä joukkovelkakirjamarkkinoilta pankkirahoituksen sijaan. Myös esimerkiksi Kiinan vaurastuminen ja kiinalaisten säästövarojen nopea kasvu on jo nyt johtanut siihen, että suomalaisten sijoittajien harkitsevat pääomamarkkinatransaktioita Hong Kongin ja muissa Aasian pörseissä. VM:n esittämä sääntely sisältää monta epävarmaa kohtaa joukkovelkakirjalainoihin liittyen.
- Esimerkissä A Oy on hankkinut rahoitusta tytäryhtiölleen B Oy:lle, joka on kasvavalla toimialalla. B Oy on laskenut liikkeelle 30% osakkeistaan ja joukkovelkakirjan ulkomaisille sijoittajille. Velkakirjaemission yhteydessä myös A Oy on merkinnyt osan velkakirjasta ja voi joko myydä omistamiaan velkakirjoja muille sijoittajille tai ostaa muilta sijoittajilta lisää B Oy:n velkakirjoja.
- Esimerkitapauksessa on kiistattomasti otettu lainaa liikeloudelliseen tarkoitukseen ja lainan ehdot on suuremman sijoittajapiirin hyväksymät ja selvästi markkinaehtoiset. B Oy maksaa korkoja sekä sijoittajille että A Oy:lle samoin ehdoin. Jos A Oy myy tai ostaa velkakirjoja sijoittajien kanssa, ostaja maksaa aina jälkimarkkinahyvityksen kertyneestä korosta.
- Saksan tai Yhdysvaltojen sääntöjen mukaan joukkovelkakirjalainan korolle ei sovellettaisi pakolla rajoituksia vastaavassa tilanteessa vaan B Oy saisi vähentää korot täysimääräisesti. Jos Suomeen säädetään VM:n esittämä rajoitus, sijoittajien voi olla vaikea saada tietoa siitä, mikä osa korosta milloinkin on vähennyskelpoista ja tämä voi vaikuttaa sijoituspäätöksiin. Tapaus myös johtaa selvään ylivertamiseen, kun A Oy:n myydessä velkakirjoja sen saama jälkimarkkinahyvitys on täysin verollinen ja jos B Oy:n käyttökate ei ole riittävä (esimerkiksi kovan kasvun alkuvaiheessa vaatimien panostusten takia), korko ei ole B Oy:lle kokonaan vähennyskelpoinen.
- Olisikin suositeltavaa, että joukkovelkakirjalainat ja kaikki muut velkakirjainstrumentit, joita on laskettu liikkeelle sekä etuyhteysyrityksille että sijoittajille samoin ehdoin tai joita etuyhteysyritys myöhemmin hankkii markkinoilta, rajataan kokonaisuudessaan VM:n ehdottaman sääntelyn ulkopuolelle ja korkojen vähennys oikeus jatkuu normaalisti. Vieläkin laajemmin olisi suositeltavaa, että jos rajoitukset halutaan ottaa käyttöön, niiden ulkopuolelle pitäisi aina rajata kaikki lainat, joiden ehtojen verovelvollinen voi näyttää täyttävän markkinaehtovaatimuksen.

LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

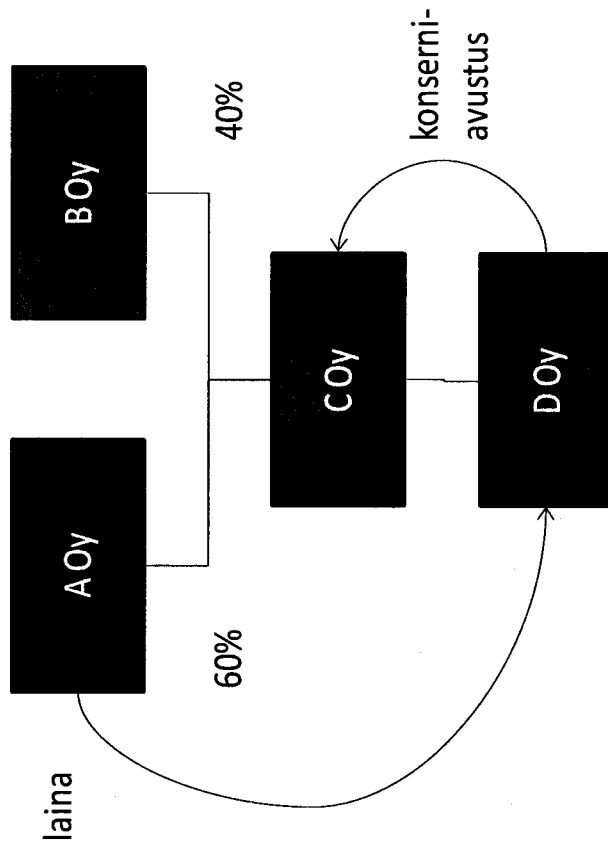
5. VM:n ehdottaman sääntelyn yhteensopimattomuus konserniavustuksen kanssa
- Sen lisäksi, että ehdotettu rajoitus tulee aiheuttamaan monia yliverotustilanteita, joita muissa valtioissa ei ole aiheutettu omille yrityksille näiden soveltaman konserniverotusjärjestelmän ansiosta, ehdotettu mekanismi itsessään johtaa moniin yliverotustilanteisiin. Tämä johtuu siitä, että rajoitus on ehdotettu laskettavaksi 30%:na velallisyhtiön käyttökatteesta ja konserniavustus taas on maksimissaan verotettavan tulon suuruinen.
 - Esimerkitapauksessa B Oy on antanut lainan A Oy:lle esimerkiksi siksi, että B Oy:llä on ylimääräisiä rahavaroja ja A Oy tarvitsee niitä operatiivisessa liiketoiminnassaan. A Oy:n käyttökate ei ole riittävä, jotta A Oy saisi vähentää kaikki korkokulunsa. B Oy puolestaan ei voi antaa lainaa vastaavia varoja A Oy:lle osinkona, koska sillä ei ole riittäviä aiempien vuosien voittovaroja.
 - Jälleen täysin liiketoiminnallisin syin perustellussa lainassa B Oy joutuu maksamaan tädet verot A Oy:ltä saamistaan korkotuloista. B Oy voi antaa konserniavustuksen A Oy:lle, mutta silti A Oy ei voi kattaa tätä tuloa B Oy:lle maksamallaan korolla, koska vain 30% saadusta konserniavustuksesta oikeuttaa korkojen vähennykseen. Korko on siis 100% verotettavaa tuloa B Oy:lle, mutta B Oy:n antaessa korkotuloa vastaavan konserniavustuksen A Oy:lle, vain 30%:a saadusta konserniavustuksesta vastaava määrä B Oy:lle maksetusta korosta on vähennyskelpoista. Käytännössä VM:n esitys siis tekee konserniavustusjärjestelmän tehottomaksi konsernin sisäisten korkojen osalta.
 - Seurauksena on jälleen yliverotustilanne, jonkaalaista Saksa, Tanska tai Yhdysvallat ei ole säätänyt omille yrityksilleen.

LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

- o Esimerkitapauksessa C Oy on saanut VM:n ehdottamien rajoitusten piiriin kuuluvan lainan A Oy:ltä. D Oy voi antaa konserniavustusta C Oy:lle, joten lähtökohtaisesti koko CD-alakonserni voi vähentää A Oy:ltä saadun lainan korot, jos nämä eivät ylitä ehdotettua maksimirajaa.
- o Kuitenkin VM:n ehdottama säännös laskisi vähennyskelpoisten korkojen maksimimäärän vain C Oy:n käyttökateen ja D Oy:ltä saadun konserniavustuksen perusteella. D Oy:n maksama konserniavustus on maksimissaan D Oy:n verotettavan tulon suuruinen. D Oy:n verotettava tulo on käyttökate (tulos ennen poistoja, arvonalentumisia ja korkoja) pienempi summa, jos D Oy:llä on kuluva käyttöömaisuutta, josta tehdään poistoja.
- o Siten ehdotettu rajoitus voi johtaa loputtomaan verosuunnittelukierteseen, jossa osa A Oy:n lainoista täytyy liiketoiminnallisten tarpeiden vastaisesti allokoida C Oy:n sijaan D Oy:lle. Näin yhtiöt voivat yrittää minimoida yliverotuksen niin että molempiin yhtiöihin C Oy:hyn ja D Oy:hyn tulee juuri oikea määrä korkoja niin että $30\% \times \text{käyttökate}$ voidaan hyödyntää molemmissa yhtiöissä erikseen (C Oy:n käyttökate + D Oy:ltä saatu konserniavustus on pienempi luku kuin C Oy:n käyttökate + D Oy:n käyttökate).
- o Verotuksella ei saisi mielestämme olla näin voimakkaasti ohjaavaa vaikutusta konsernirakenteisiin vaan suomalaisten konsernien pitäisi saada muokata konsernirakenteet liiketoiminnan, ei verotuksen, tarpeisiin.

LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

- o Konserniavustus on tähän mennessä ollut erittäin käyttökelpoinen keino suomalaisille konserneille siirtää tulosta emoyhtiön tasolle samana tilivuonna, jolta tytäryhtiön tulos kertyy. Konserniavustuksen etu on siinä, että kun kaikkien konserniyhtiöiden tulos saadaan nostettua emoyhtiön tasolle saman vuoden aikana, voi emoyhtiö tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen jakaa osingon koko konsernin tuloksesta. Jos näin ei olisi, emoyhtiö voisi jakaa vain oman tuloksensa tilinpäätöksen vahvistamisen jälkeen, ja tytäryhtiöiltä saatavat osingot tulisivat vasta emoyhtiön seuraavan vuoden tulokseen ja voitaisiin siis jakaa osakkaille osinkoina vasta vastaavaa tulosta kerryttäneitä vuotta seuraavaa vuotta seuraavana vuonna. VM:n esittämä rajoitus tulisi johtamaan siihen, että konserniavustusta ei voitaisi käyttää entiseen tapaan tehokkaasti.
- o Esimerkitapauksessa A Oy:n antama laina on annettu suoraan D Oy:lle. D Oy:n maksamien korkojen verovähennysoikeus on rajoitettu maksimissaan määrään $30\% \times (D \text{ Oy:n käyttökate} - D \text{ Oy:n maksama konserniavustus})$. Siten D Oy:n on pakko verosuunnittelutarkoituksessa jättää antamatta konserniavustusta C Oy:lle, jotta A Oy:lle maksettujen korkojen yliverotus saadaan minimoitua.

LIITE 2: EHDOTETUN RAJOITUKSEN ONGELMAKOHTIA

- 6. Erityisiä ongelmia rajoituksen laskutapaan liittyen
 - o Kuten todettua, koska esitetyn kaltaista rajoitusta ei ole käytännössä testattu konserniavustusjärjestelmän kanssa, on mahdotonta määrittää ennalta, minkälaisia ongelmia se tulisi kaikkiaan aiheuttamaan suomalaisille yrityksille.
 - o Yksi ongelma, joka liittyy rajoituksen laskentatapaan, on se että rajoitus kohtelee hyvin eri tavoin pääomavaltaisia ja muita kuin pääomavaltaisia liiketoimintoja. Yritykset joilla ei ole paljoa käyttöomaisuutta, ei ole myöskään paljoa poistoja. Siten näitä yrityksiä rajoitus kohtelee ankarimmin, koska korkovähennyksen maksimi rajautuu käytännössä 30%:iin verotettavasta tuloksesta.
 - o Rajoitus myös johtaa epäneutraaliin käsittelyyn omistamisen ja rahoitusleasingin välillä. Esimerkiksi rahoitusleasingilla hankittujen koneiden ja laitteiden vuokrat vähennetään ennen käyttökatetta ja näin ne vähentävät maksimikorkovähennystä. Sen sijaan omistetuista koneista ja laitteista tehdään poistoja, jotka vähennetään vasta käyttökatteen jälkeen, joten tämä nostaa maksimikorkovähennyksen määrää.
 - o Lakimuutos johtaisi siten todennäköisesti useiden aivan liiketoiminnallisista syistä solmittujen rahoitusleasing-sopimusten päättämiseen ja koneiden ostamiseen yhtiöiden omiin taseisiin. Leasing-yhtiöille on todennäköisesti maksettava korvausta sopimuksen päättämisestä ja tämä rasittaa kertaluontoisesti rahoitusleasing-sopimuksia solmineita yrityksiä, mutta vaikutus Suomen finanssialaan voi olla vakavampi ja pitkäaikaisempi.